

[0. Mathiasen.]

gang var almindeligt menigt medlem af tinget, gik også dengang stærkt og varmt ind for obligatoriske skolenævn, så vidt jeg husker i opposition til alle andre partier i folketinget, også til ordføreren for det parti, socialdemokraterne, som den højtærede minister i dag er i regeringssamarbejde med, og som altså nu må have sanktioneret de synspunkter, det socialdemokratiske parti dengang gik stærkt imod. Sådan kan tiderne forandre sig, og det er der vel ikke noget at sige til.

Når der nu foreslås obligatoriske skolenævn, kan det i hvert fald ikke skyldes — som flere ærede talere har gjort opmærksom på — at der har været større interesse hos befolkningen for denne institution, for det har der absolut ikke været. Ministeren oplyser, at der indtil nu kun er skolenævn ved 44 skoler af 331 i købstadkommunerne og kun ved 250 af 2 480 skoler i landkommunerne, d. v. s. 6-10 pct. Man kan sige — det bliver i hvert fald sagt — at dette ringe resultat skyldes kommunalbestyrelserne, idet det ifølge § 3, stk. 2, er dem, der træffer bestemmelse om, hvorledes skoletilsynet i kommunen skal ordnes. Men dette er kun delvis rigtigt, idet stk. 3 i samme paragraf — som der også er blevet gjort opmærksom på i dag — giver en forældrekræds mulighed — ganske vist en svag mulighed — for at få oprettet skolenævn ved den pågældende skole. Denne mulighed er altså i de forløbne 10 år udnyttet i meget ringe grad. Det er lignende forhold, der gjorde sig gældende i 1949, da det vedtoges, at der kunne oprettes skolenævn i stedet for de såkaldte forældreråd, der oprettedes efter 1933-loven. Forældrerådene blev en oplagt fiasko, og nu synes det at være gået med skolenævnene på samme måde.

Forslaget om obligatoriske skolenævn begrundes med, at den højtærede undervisningsminister tillægger det stor betydning, at en forældrekræds får lejlighed til at følge skolens arbejde og deltage i dens styrelse. Jeg vil gerne sige, at jeg og mit parti naturligvis er ganske enige med den højtærede minister i den betragtning, at det er af allerstørste betydning, at der etableres det bedst mulige samarbejde mellem hjem og skole, mellem forældre og lærere, og

hvis de obligatoriske skolenævn vil bevirke, at dette samarbejde kan blive mere positivt, så ville det kun være godt.

Vi er heller ikke betænkelige ved at gå med til obligatoriske skolenævn, selv om interessen for disse nævn hos forældre og kommunalbestyrelse hidtil har vist sig at være meget ringe. Der er noget, der hedder, at man vokser med opgaven, og det kan meget vel tænkes, at en forældrekræds kan arbejde sig frem til at blive mere aktivt interesseret i skolens arbejde, når skolekrædsen først har fået nævnet — selv om sporene skræmmer. Det er på samme måde, man ræsonnerer med hensyn til at give de unge 21-årige valgret, at de så forhåbentlig vil vokse med det tildelte ansvar og den indflydelse, de får. Jeg er dog ikke sikker på, at obligatoriske skolenævn vil være den absolut bedste form til fremme af samarbejdet mellem hjem og skole. Man må f. eks. huske på, at det langt fra bliver alle skoler, der får skolenævn. For at tage et eksempel, det er fra Viborg amt: her er der 88 kommuner, og af disse har 63 kun én skole og får altså ikke noget skolenævn. Og antallet af den slags kommuner vil vokse med den fortsatte centralisering af skolevæsenet. Det er kun de resterende 25 kommuner af de 88, der vil få skolenævn. Er alene dette ikke nok til at sige, at det vil blive en temmelig uensartet, næsten forvirret ordning?

Jeg personlig har mere sympati for en ordning, hvorefter der vælges en skolekommission for hele kommunen ved direkte valg af forældrene eller i hvert fald med et flertal af forældrevalgte medlemmer, således at alle skolekræds i kommunen bliver repræsenteret. En skolekommission valgt på denne måde skulle have det fulde tilsyn med og den fulde styrelse af skolevæsenet, naturligvis som hidtil således, at kommunalbestyrelsen har det fulde økonomiske ansvar.

Jeg mener, at en sådan ordning ville være at foretrække fremfor den i lovforslaget foreslåede — jeg siger udtrykkelig „jeg“, idet jeg ikke tør garantere for, at alle i mit parti har samme opfattelse — og jeg vil gerne bede om, at en sådan ordning i alt fald kommer til nærmere drøftelse i udvalget. Men hvis det skulle vise sig, at et sådant forslag ikke får tilslutning, kan jeg på mit partis vegne give fuld tilslutning til det